

Проблеми фінансового забезпечення інноваційного розвитку національної економіки України

Шекишев О.А., Харківська національна академія міського господарства

У сучасній Україні під час світової фінансової кризи роль інновацій для економіки значно збільшилась. Без застосування інновацій практично неможливо створити конкурентноздатну продукцію, яка має високий ступінь новизни. Інновації уособлюють у собі ефективний засіб боротьби – це призводить до створення нових потреб, до зниження собівартості продукції, притоку подальших інвестицій, до підвищення іміджу (рейтингу) виробника нових продуктів, до відкриття й захвату нових ринків, у тому числі й зовнішніх.

Проблема фінансового забезпечення інноваційного розвитку розглядається як необхідне доки у наявності є умова переходу країни до інноваційної моделі розвитку. Концепція Уряду концентрується на стимулюванні розвитку напрямів, які можуть грати визначальну роль для майбутнього розвитку цих регіонів. До таких напрямів сьогодні відносяться інвестиції, інновації і розвиток інфраструктури.

Й. Шумпетер у своїй науковій праці "Теорія економічного розвитку" (1911р.) сформулював цілісну теорію інноваційного розвитку, центральним місцем якої було введення економічної категорії «інновації», як необхідної виробничої функції, зумовленої змінами факторів виробництва, ресурсів або їх комбінації:

- запровадження нової продукції, товару, послуги, нових видів або невідомого для споживача;
- застосування нової технології виробництва, запровадження для певної галузі невідомого методу (способу) виробництва;
- використання нових матеріалів, видів сировини, а також її джерел;
- відкриття та освоєння нового ринку споживання продукції;
- підриг монополії конкурентів або монополізація ринку за рахунок виробництва власної, невідомої раніш продукції;
- впровадження нової організації виробничого, управлінського процесу, організаційної структури або їх удосконалення.

Вищенаведені визначення інновації певною мірою знайшли своє відтворення у статті 1 Закону України "Про інноваційну діяльність", де інновації надається універсальне визначення: інновації – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентноздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Інтенсивний розвиток інноваційної діяльності в сучасних умовах забезпечує основу стійкого економічного зростання, що надає можливість стверджувати про інноваційний тип розвитку економіки на відміну від застійного, еволюційного, екстенсивного. До того ж, систематизуючи досвід останнього десятиліття в області інновацій необхідно зазначити, що інноваційно-

комерційні успіхи мають відношення переважно до задоволення масово-споживчих інтересів. Це важливо з позиції маркетингу, але не є достатньою основою для системної цілісності фінансового забезпечення розвитку національної економіки України, цей процес має бути оптимально вбудованим в державний і соціальний організм. З іншого боку – в законодавчо-програмних документах явно не просліджується еволюція в концептуальних підходах до питань інноваційної діяльності. Останнє підтверджується найбільш важливими з них: "Законом про інноваційну діяльність" і "Законом про пріоритетні напрями інноваційній діяльності". Ймовірно, ці документи володіють певною цінністю, як мотивуючі бюрократичні процедури, але переломного (революційного) значення вони не матимуть. Перш за все, тому, що для активізації широкомасштабного і прискореного інноваційного процесу в державі, в існуючих економічних і політичних умовах, потрібна наявність нестандартного інноваційного підходу в організації і управлінні діяльністю щодо фінансового забезпечення розвитку національної економіки України.